

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ .

ਸਾਧੂ ਰਾਮ, ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਜਵਾਬਦੇਹ

/

1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰ. 2364

18 ਜੁਲਾਈ 1967 ਈ.

ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (1950 ਦਾ XXX)- ਐੱਸ. 16 ਅਤੇ 27— ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਟੋਡੀਅਨ— ਕੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦੇ XLIV) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੈਰ-ਇਵੈਕੂਏ ਸੀ। 19 ਅਤੇ 24— ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼— ਕੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ— ਕੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਟੋਡੀਅਨ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ - ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਈਵਾ ਕਿਉਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੂਓ ਮੋਟੂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ

ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ.ਐਸ.ਵਾਸੂ .

ਆਰ ਐਸ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਪੀਂਡਤ, ਜੇ.-ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 24 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1.

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਇੱਕ ਉਜਾੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦਾਨੌਦਾ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 19 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 18 ਬਿਸਵੇ ਵਾਲੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਜੱਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਸਾਬਰਤੀ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਨ੍ਹਈਆ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਇਵੈਕੂਈ ਇੰਟਰਸਟ (ਸੈਪਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਬਰਤੀ ਅਤੇ ਜੱਟੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, - ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੋਝ ਦੇ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ। ਛੁਡਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 30 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ 2 ਜੂਨ, 1962 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। 3,200 ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ ਕਸਟਡੀਅਨ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ

ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸਾਬਰਤੀ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਉਕਤ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

Sadhu Ram, etc. v. Chief Settlement Commissioner, Punjab, etc.
(Pandit, J.)

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਸਟਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਹਾਇਕ ਕਟੋਡੀਅਨ, ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੰਬਰ 3 ਜੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸਾਬਰਤੀ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਦਾਨੌਦਾ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ 78 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 11 ਬਿਸਵੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਵਿੱਘੇ 2 ਬਿਸਵੇ ਕਨ੍ਹਈਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਹਨ। ਰਾਮ, ਰੁਪਏ ਲਈ 1,000 ਸਿਰਫ ਸਾਬਰਤੀ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਦਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇ। ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲਾਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੱਟੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ, 39 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 4 ਬਿਸਵਾਸ ਜੱਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆ ਗਿਆ, ਜੋ 1947 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ 25 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਚੌਕੀਦਾਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਕੋਤਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। 1960. ਉਸਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਜੱਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਜੱਟੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। 1962 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਜੱਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਮਿਤੀ 11 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ Evacuee ਜਾਇਦਾਦ। ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪੱਕੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 10 ਅਗਸਤ ਨੂੰ; 1965. ਜੱਟੀ ਮਿਲੀ। ਮਾਲ ਅਫਸਰਾਂ ਰਾਹੀਂ 10 ਵਿੱਘੇ 1 ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵਾਪਸ ਕਬਜ਼ਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ 29 ਮਾਰਚ, 1967 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 25 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਮੈਂ, 31 ਮਾਰਚ, 1967 ਨੂੰ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਟੀ ਅਤੇ ਭਰਾ ਸਾਬਰਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ, ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਪਤੀ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1954 ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ 25 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਕਸਟਡੀ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ, ਜੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ.ਐਲ. ਆਰਐਲ ਤੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਟੀ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 / ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1950 ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਇਵੈਕੂਏ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 23 ਜੁਲਾਈ, 1960 ਨੂੰ, ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸਹਾਇਕ ਚੌਕੀ ਸੰਗਰੂਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਟੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੀ

Sadhu Ram, etc. v. Chief Settlement Commissioner, Punjab, etc.
(Pandit, J.)

ਦਾਨੌਦਾ ਕਲਾਂ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਸੰਗਰੂਰ, ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਫਿਰ ਜੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ / 1960, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਜੱਟ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਗਏ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸਾਬਰਤੀ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਲੰਧਰ, ਉਹ ਜੱਟੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਨੁਈਆ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਟੋਡੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੱਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇ। ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪੇਂਡੂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਇਸ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਸਹੀ ਮਿਤੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 30 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2 ਜੂਨ, 1962 ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ, ਦੁਆਰਾ ! ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ, ਨੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। 3.200, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 25 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੱਟੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਨੇ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1944 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ, ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਸ. ਵਿਭਾਗ, ਜਲੰਧਰ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਸਟੋਡੀਅਨ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਜੱਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ। 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 1965, ਨਿਗਰਾਨ, ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰੋਨਰਟੀਵ, ਪੁਨਿਆਬ, ਜਲੰਧਰ, ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਜੱਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ (ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੱਕੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨੀਅਰ ਕੋਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੱਟੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ-2 ਤੋਂ। ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 24 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਦੂਰ, ਮਿਤੀ 15 ਮਈ, 1965 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 24 ਜੂਨ, 1965 ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ। ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜੱਟੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜੱਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਹਵਾਲਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਜੱਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਸਟਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਲਪਕ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ: 1960, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਦੂਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੱਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਕਮ 1954 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ⁵ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ। 16, ਕੋਲ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੱਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਧੀਨ ਸਹਾਇਕ-ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ unde? ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਜੱਟੀ ਦਾ ਰੱਟ ਕੇਸ ਸੀ। ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਉਹ ਧਾਰਾ 1960 ਦੇ ਐਕਟ I ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ 1954 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਜੱਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨ-ਜਨਰਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਦੂਰ।

Sadhu Ram, etc. v. Chief Settlement Commissioner, Punjab, etc.
(Pandit, J.)

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਜੱਟੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ-2 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਟੋਡੀਅਨ, ਜੋ ਕਿ 1954 ਦੇ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਸਲੀਲਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਸੁੱਧਤਾ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ, ਐਮਵੀ ਪਿਆਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੱਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਸਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ

ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦ. ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਜੱਟੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਥੇ ਸੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਇਹ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੀ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਖਰੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜੱਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੀ. ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨਾ ਕਿ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜੋ 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 102 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਛੋੜੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੀਫ-ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ 1962 ਦੇ ਐਲਪੀਏ 338 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1)। 15 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਉੱਥੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ "ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ . ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ b v ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। . ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜੱਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਏ. ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 25 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੱਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ. ਜਲੰਧਰ। ਇਸ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦੇ

(1) 1962 ਦਾ LPA' 338 15 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੇਸ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੱਟੀ ਦੇ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਟੀ ਨੇ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦਾ ਸੀ। ਭਰਾ ਸਾਬਰਤੀ, ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸਟਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਹਿਤ-ਹਿਤ, ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਆਰਡਰ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿਤ, ਅਰਥਾਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਖਾਸ ਕ੍ਰਮ ਦੇ.

Sadhu Rain, etc. v. Chief Settlement Commissioner, Punjab, etc.
(Pandit, J.)

ਜੱਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਯਾਨੀ ਜੱਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਦੇ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਹਿੰਗਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਜੱਟੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਦੇ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਖੜ੍ਹੇ

ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਤੇ 27 ਅਤੇ 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ 19 ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰੁਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਬੀ ਆਰ ਟੀ